

PRAKTIJKGIDS WAAR&WET

Bijzondere voeding en voedings- supplementen

Editie 2017

AUTEURS

Ebba Hoogenraad
Bram Duivenvoorde
Sarah Arayess
Saskia Bleijswijk

Sdu

oprecht
de beste
keuze

Bijzondere voeding en voedingssupplementen

Editie 2017

Ebba Hoogenraad, Bram Duivenvoorde, Sarah Arayess en Saskia Bleijswijk

Inhoudsopgave

Voorwoord / 9

Afkortingen / 11

1 Inleiding / 13

- 1.1 Bijzondere voeding en voedingssupplementen / 13
- 1.2 Afbakening bijzondere voeding / 13
- 1.3 Europees recht en Nederlands recht / 14
- 1.4 Leeswijzer / 14

2 Algemene regels voeding / 15

- 2.1 Inleiding / 15
- 2.2 Productveiligheid / 15
 - 2.2.1 Algemeen verbod onveilige producten / 15
 - 2.2.2 Producttoelating / 16
 - 2.2.3 Beperkt toegelaten en verboden stoffen / 18
 - 2.2.4 Contaminanten / 19
- 2.3 Productkwaliteit / 20
- 2.4 Etikettering en presentatie / 20
- 2.5 Voedings- en gezondheidsclaims / 23
- 2.6 Medische claims / 29
- 2.7 Reclame / 30
- 2.8 Vrij verkeer van goederen in de EU / 33

3 Algemene regels bijzondere voeding / 35

- 3.1 Inleiding / 35
- 3.2 Korte geschiedenis regelgeving / 35

- 3.3 Nieuw in de Verordening bijzondere voeding /37
- 3.4 Reikwijdte Verordening bijzondere voeding /37
- 3.5 Algemene regels /40
- 3.6 Samenstelling /41
- 3.7 Etikettering en presentatie /43
- 3.8 Notificatie /45
- 3.9 Implementatie en handhaving in Nederland /45
- 3.10 Inwerkingtreding en overgangsrecht /46

4 Zuigelingenvoeding / 49

- 4.1 Inleiding /49
- 4.2 Wettelijk kader /50
- 4.3 Definitie en afbakening andere producten /50
- 4.4 Algemene regels /52
- 4.5 Samenstelling /52
- 4.6 Etikettering en presentatie /54
- 4.7 Notificatie /66
- 4.8 Handhaving /67
- 4.9 Uitvoer naar het buitenland /67

5 Peutermelk / 71

- 5.1 Inleiding /71
- 5.2 Wettelijk kader /71
- 5.3 Definitie en afbakening andere producten /72
- 5.4 Algemene regels /73
- 5.5 Samenstelling /73
- 5.6 Etikettering en presentatie /73
- 5.7 Notificatie /75
- 5.8 Handhaving /75
- 5.9 Uitvoer naar het buitenland /75

6 Babyvoeding / 77

- 6.1 Inleiding /77
- 6.2 Wettelijk kader /77
- 6.3 Definitie en afbakening andere producten /78
- 6.4 Algemene regels /79
- 6.5 Samenstelling /80
- 6.6 Etikettering en presentatie /88

6.7	Notificatie / 90
6.8	Handhaving / 90
7	Medische voeding / 91
7.1	Inleiding / 91
7.2	Wettelijk kader / 91
7.3	Definitie en afbakening andere producten / 92
7.4	Algemene regels / 95
7.5	Samenstelling / 95
7.6	Etikettering en presentatie / 101
7.7	Notificatie / 105
7.8	Handhaving / 105
8	Gewichtsbeheersing: dagelijkse voeding vervangende producten / 107
8.1	Inleiding / 107
8.2	Wettelijk kader / 108
8.3	Definitie en afbakening andere producten / 110
8.4	Algemene regels / 111
8.5	Samenstelling / 112
8.6	Etikettering en presentatie / 113
8.6.1	Algemeen / 113
8.6.2	Specifieke regels / 113
8.7	Notificatie / 115
8.8	Handhaving / 115
8.9	Blik op de toekomst / 116
9	Gewichtsbeheersing: maaltijdvervangende producten / 121
9.1	Inleiding / 121
9.2	Wettelijk kader / 122
9.3	Samenstelling / 122
9.4	Etikettering en presentatie / 123
9.5	Handhaving / 129
10	Sportvoeding / 131
10.1	Inleiding / 131
10.2	Wettelijk kader / 131
10.3	Etikettering en presentatie / 133
10.4	Handhaving en notificatie / 134

11 **Glutenarme en glutenvrije voeding / 135**

- 11.1 Inleiding / 135
- 11.2 Wettelijk kader / 135
- 11.3 Samenstelling / 136
- 11.4 Etikettering en presentatie / 138
- 11.5 Handhaving / 139

12 **Voedingssupplementen / 141**

- 12.1 Inleiding / 141
- 12.2 Definitie en afbakening / 141
- 12.3 Algemene regels / 143
- 12.4 Samenstelling / 144
- 12.5 Etikettering en presentatie / 151
- 12.6 Notificatie / 155
- 12.7 Beoordeling KOAG/KAG / 155

Bijlage 1 Unielijst / 157

Bijlage 2 Bijlagen bij de Verordening zuigelingenvoeding / 169

Bijlage 3 Bijlagen Warenwetregeling Energiebeperkte diëten / 189

**Bijlage 4 Minimumvereisten vitamines en mineralen voor
gewichtsbeperkingsclaims / 193**

Trefwoordenregister / 195

De auteurs / 199

De auteurs

Ebba Hoogenraad is advocaat sinds 1985 en partner bij Hoogenraad & Haak advertising + IP advocaten. Met haar 'health, beauty & food'-team richt Ebba zich onder meer op de reclame- en levensmiddelensector. Ebba staat bekend om haar heldere en uitvoerbare adviezen waarin zij ook altijd zegt hoe het wél kan. Met reclamebureaus en adverteerders denkt zij mee over reclame-uitingen of over de presentatie van producten (vergelijkende reclame, wat moet er op een etiket, ingrediënten, welke claims mag je maken, misleidende reclame). Ebba en haar team staan regelmatig cliënten bij in procedures bij de Reclame Code Commissie, de rechtbank en de NVWA. Ebba is redactielid van *Intellectuele Eigendom en Reclamerecht* (IER) en *Waar & Wet* en is de Nederlandse rapporteur voor het Europese tijdschrift *European Food & Feed Law* (EFFL). Ook geeft ze regelmatig lezingen over het reclame- en levensmiddelenrecht.

Bram Duivenvoorde promoveerde in juli 2014 aan de Universiteit van Amsterdam op het gebied van oneerlijke handelspraktijken. Sinds die tijd werkt hij met veel enthousiasme bij Hoogenraad & Haak advertising + IP advocaten binnen het reclamerecht, intellectuele-eigendomsrecht en health beauty & food law. Bram is internationaal georiënteerd en houdt ervan om complexe problemen terug te brengen tot korte, heldere taal. Bram schrijft regelmatig voor vaktijdschriften zoals *Intellectuele Eigendom en Reclamerecht* (IER), *Tijdschrift voor Consumentenrecht & Handelspraktijken*, *Waar & Wet* en *European Food & Feed Law* (EFFL). Ook is hij als gastdocent en -onderzoeker verbonden aan de Universiteit van Amsterdam.

Sarah Arayess is sinds 2013 verbonden aan Hoogenraad & Haak advertising + IP advocaten. Zij specialiseert zich in het reclamerecht en health, beauty & food law. Mede door haar afgeronde studie bedrijfskunde weet ze vanuit een commerciële en strategische insteek met cliënten mee te denken. Ze schrijft regelmatig bijdragen voor vaktijdschriften, zoals *European Food and Feed Law* (EFFL), *Intellectuele Eigendom*

en *Reclamerecht IER en Waar & Wet*. Daarnaast is ze docent bij de Beroepsopleiding Benelux Merken en Modellengemachtigden (BBMM) en ze wordt veel gevraagd voor het geven van cursussen en presentaties over reclamerecht en health, beauty & food law, zowel voor juristen als het bedrijfsleven.

Saskia Bleijswijk heeft na de opleiding voeding & diëtetiek gewerkt als voedingskundige bij een toonaangevend bedrijf voor medische voeding en babyvoeding. Daarna is zij overgestapt naar de voedingssupplementenbranche. Daar heeft Saskia meegewerkt aan verschillende dossiers voor gezondheidsclaims ter indiening bij de EFSA. Van 2009 tot en met medio 2016 werkte Saskia als consultant bij Précon Food Management. Met haar uitgebreide kennis van bijzondere voeding, zoals babyvoeding, voedingssupplementen en maaltijdvervangers, adviseerde zij een groot aantal klanten van Précon over complexe juridische vraagstukken op deze kennisgebieden. Sinds 2016 is Saskia werkzaam bij FrieslandCampina als regulatory affairs manager infant food. Saskia is tevens coauteur van de Sdu-praktijkgids *Consumenten-informatie en etikettering van levensmiddelen* (editie 2015).

Bijzondere voeding en voedingssupplementen

Het (Europees) levensmiddelenrecht is sterk in ontwikkeling. Dat geldt zeker ook voor bijzondere voeding, een aparte categorie levensmiddelen bedoeld voor specifieke groepen consumenten. De regelgeving voor bijzondere voeding is in 2013 volledig herzien, met als resultaat de Verordening bijzondere voeding (609/2013) die op 20 juli 2016 in werking is getreden. Vanaf die datum zullen de komende jaren verschillende uitvoeringsverordeningen met specifieke regels per productcategorie van kracht worden.

Waar vroeger allerlei levensmiddelen onder de wetgeving voor bijzondere voeding konden vallen, trekt de Verordening bijzondere voeding duidelijke lijnen. Voor zuigelingenvoeding, babyvoeding, medische voeding en tota! niet-replacement-producten gelden specifieke voorschriften, andere productgroepen kunnen geen bijzondere voeding meer zijn. Deze Praktijkids brengt per productgroep de voorschriften in kaart en geeft waar mogelijk praktijkvoorbeelden en uitleg.

Ook voedingssupplementen staan in de spotlight. De markt is voortdurend in ontwikkeling en de NVWA treedt actief op tegen onder meer online verkopers van voedingsupplementen. De wetgeving is niet nieuw, maar in de praktijk best ingewikkeld. Welke samenstelling en claims toelaatbaar zijn, is vaak niet eenvoudig vast te stellen. Deze Praktijkids beschrijft daarom ook voor deze productgroep de toepasselijke wetgeving, voorziet van voorbeelden en commentaar.

De uitgave is bestemd voor iedereen die betrokken is bij de ontwikkeling, productie en verkoop van bijzondere voeding en voedingssupplementen.

ISBN 978-90-12-40042-8

9 789012 400428 >